

Asia: VN/30743/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä sekä luonnoksista erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen ja päivystysasetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit ehdotetusta leikkauksista ja tiettyjä lääketieteellisiä toimenpiteitä koskeva valtioneuvoston asetuksesta. Onko ehdotettu asetus selkeä ja toimeenpantavissa, ja onko siinä huomioitu oleelliset asiat? Ellei mielestänne ole, miten sitä pitäisi muuttaa?

Vastaava johtajaylilääkäri Sirpa Rainesalo

Pirkanmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston asetuksesta eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä sekä luonnoksista erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen ja päivystysasetuksen muuttamiseksi.

Pirkanmaan hyvinvointialue on antanut helmikuussa 2025 näkemyksiään erikoisaloittain päiväkirurgisten leikkausten ja toimenpiteiden asetuksen valmistelua varten. Nyt asetuksessa säädettäisiin yleisistä järjestämisestä ja tuottamisesta, leikkauksiin ja toimenpiteisiin sekä potilaan yksilökohtaiseen arviointiin liittyvistä edellytyksistä yksittäisten leikkausten ja toimenpiteiden listausten sijaan. Pirkanmaan hyvinvointialue näkee tämän kannatettavana, koska lääketiede kehittyy koko ajan ja aikaisemmin tehdyt leikkaukset yön yli seurannassa voivat muuttua yhä helpommiksi ja päiväkirurgiakelpoiseksi ajan saatossa. Toimenpidelistaukset vaatisivat jatkuvaa päivittämistä nopeasti kehittyvän lääketieteen vuoksi. Asetus on nykymuodossaan selkeä ja hyvinvointialueella toimeenpantavissa.

Asetusmuistioluonnos Valtioneuvoston asetuksesta eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä sisältää sivulla 17 kappaleen Potilaan kotiutumisesta ja jatkohoidosta. Kappaleessa mainitaan, että: ”Lähtökohtaisesti potilaalla tulee olla vastuullista ja avun hälyttämiseen kykenevää seuraa seuraavaan aamuun.” Suomen anestesia- ja leikkauksilääketieteen suositukset Kotiutumisen edellytyksistä päiväkirurgisen anestesiaa edellyttävän toimenpiteen jälkeen (2024) suosittelee, että: ”Vastuullisen seuran edellytyksestä voidaan poiketa sellaisten toimenpiteiden osalta, joihin liittyvä komplikaatioriski on pieni”. Suosituksessa nämä toimenpiteet on lueteltu erillisessä taulukossa 6. Taulukko pitää sisällään hyvin yleisiä leikkauksia, kuten valtaosa ortopedisista, käsikirurgisista, plastiikkakirurgisista, urologisista ja verisuonikirurgisista päiväkirurgisista leikkauksista. Tällä perusteella ”lähtökohtaisesti” on kenties liian vahva ilmaus saattajan tarpeellisuudesta. Ehdotamme,

että kyseinen lause poistetaan asetusmuistioluonnoksesta, koska saattajan tarve määrittyy toimenpiteen laadun perusteella.

Kommentit erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetuksen 4 §:n muutosehdotuksesta (psykoterapeuttisiin ja psykososiaalisiin menetelmiin liittyvä työnjako)

Pykälässä säädetään yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän velvoitteesta huolehtia eräistä erikoissairaanhoidon tehtävistä, niiden suunnittelusta ja yhteen sovittamisesta alueellisesti, erityisesti menetelmien käytön yhteensovittamista erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä. Ehdotetut muutokset ohjaisivat hyvinvointialueita ja HUS-yhtymään keskinäiseen yhteistyöhön, jolla pystyttäisiin yhtenäistämään ja yhteensovittamaan käytänteitä alueiden välillä.

Menetelmien arvioinnin ja osaamisen ylläpidon sekä alueellisen yhteistyön tehtävät koskevat kaikkiin ikäryhmiin kohdistuvia menetelmiä, vaikka asiasta nyt säätämisen taustalla onkin erityisesti lasten ja nuorten terapiatakuulainsäädännön toimeenpano.

Muutos korostaa, yliopistollisen hyvinvointialueen vastuuta alueellisessa koordinaatiossa. Pirkanmaan hyvinvointialue kannattaa pykälän muutosehdotusta.

Kommentit muista keskittämisi- ja päiivystisasiäsetuksen muutosehdotuksista

Kiireellisen hoidon järjestäminen päiivä- ja ilta-aikaan myös kiireetöntä hoitoa antavissa terveydenhuoltoä toteuttavissa toimintayksiköissä keventää ympärivuorokautista päiivystysyksiköiden työmäärää, ja on siten kannatettavaa.

Rainesalo Sirpa
Pirkanmaan hyvinvointialue

Jamalainen Merja
Pirkanmaan hyvinvointialue